

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: Рев-310/05
Бања Лука, 13.7.2007. године

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија Биљане Томић, као предсједника вијећа, Петра Бајића, Стевана Савића, Виоланде Шубарић и Горјане Попадић, као чланова вијећа, у правној ствари тужиоца М. П. из Б. кога заступа Р.Р. адвокат из Т. против туженог В.Г. из Т. кога заступа Д.Б. адвокат из Б. ради утврђења ништавости уговора о купопродаји стана и др., одлучујући о ревизији тужиоца против пресуде Окружног суда у Т. број Гж-84/04 од 18.02.2005. године, на сједници одражној 13.7.2007. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Т. број П-274/02 од 13.6.2003. године, тужбени захтјев тужиоца М.П. из Б. против туженог В.Г. из Т. одбијен је као неоснован.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Т. број Гж-84/04 од 18.02.2005. године, жалба тужиоца је одбијена и првостепена пресуда потврђена.

Тужилац ревизијом побија другостепену пресуду због повреда одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права, с приједлогом да се побијана пресуда преиначи тако што ће се удовољити тужбеном захтјеву тужиоца.

Одговор на ревизију није поднесен, нити се Републички тужилац изјаснио о поднесеној ревизији (члан 390. став 3. Закона о парничном поступку – "Службени лист СФРЈ", бр. 4/77 до 35/91, и "Сл. гласник РС" бр. 17/93 до 32/94, у даљем тексту: ЗПП), који се на основу одредби члана 456. став 1. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“ бр. 58/03 до 74/05, у даљем тексту: ЗППРС) има примјенити у овом спору.

Ревизија није основана.

Тужбом се тражи утврђење ништавости уговора о откупу трособног стана површине 89 м² у Т., кога је тужени В.Г. из Т. закључио са Општином Т., као и захтјев да се право власништва туженог на предметном стану брише из

стамбено књижне евиденције у Листу 13. књиге положених уговора Републичке управе за геодетске и имовинско-правне послове Б.Л. – Одсјек у Т.

Након проведеног поступка првостепени суд је утврдио: да се предметни трособан стан површине 89 м² налази у згради у Т.; да је рјешењем број 2965/585 од 24.11.1973. године, Занатско, услужно и комунално предузеће 4. О. из Т. овај стан додијелио на коришћење М.Г. дједу туженог, који је на основу ове одлуке о додјели стана на коришћење дана 24.11.1973. године закључио уговор о његовом коришћењу; да је Г.М. умро 31.12.2001. године и да је предметни стан откупила његова супруга Г.С. кога је уговором о даровању од 28.6.2002. године, овјереног код првостепеног суда 03.7.2002. године под бројем Ов-1208/02, поклонила туженом, свом унуку; да се на основу овог уговора, а по рјешењу Републичке управе за геодетске и имовинско-правне послове П.Ј. у Т. број 47-952-К-896/02 од 25.7.2002. године уписао са правом својине са 1/1 у Књигу уложених уговора о откупу стамбених зграда и станова.

Налазећи да тужитељ нема ваљан правни основ по одредби члана 16а) Закона о промету непокретности ("Сл. лист СР БиХ", бр. 38/78 до 22/91) и да су Закон о враћању одузетих непокретности ("Сл. гласник РС", бр. 21/96) и Закон о враћању одузете имовине и обештећења ("Сл. гласник РС", бр. 13/00), Одлуком Високог представника за БиХ од 30.8.2000. године ("Сл. гласник РС", бр. 31/00) проглашени неважећим, па стога да не постоји ни један законски пропис којим се регулише поврат имовине која је одузета у поступку национализације, првостепени суд је судио тако што је одбио као неоснован тужбени захтјев тужиоца.

Другостепени суд је прихватио утврђено чињенично стање, а у битном и правно схватање првостепеног суда уз допуне: да је одредбом члана 16.а) став 1. тачка 3. Закона о измјенама и допунама Закона о промету непокретности предвиђено да се пољопривредно и шумско земљиште не могу преносити, отуђивати, замјењивати или на други начин располагати ако су прибављена у друштвену својину на основу Закона о национализацији најамних зграда и грађевинског земљишта, међутим, да је чланом 4. истог Закона прописано да овај Закон ступа на снагу даном објављивања а да ће се примјењивати до 31.12.1991. године, па како је пренос права власништва извршен након наведеног временског важења овог закона, онда се не може говорити о примјени наведене одредбе члана 16.а), те узимајући у обзир правилну констатацију првостепеног суда да су Одлуком Високог представника за БиХ проглашени неважећим, Закон о враћању државне имовине и обештећења и Закон о враћању одузетих непокретности, то да не постоји ни један пропис којим се регулише поврат имовине, ради чега је другостепени суд својом пресудом жалбу тужиоца одбио и првостепену пресуду потврдио.

Одлука нижестепених судова је правилна и законита.

Правни основ за стицања права својине на спорном стану тужилац изводи из одредби Закона о измјенама и допунама Закона о промету непокретности ("Сл. лист СФРЈ", бр. 22/91, у даљем тексту: ЗИДЗПН) којим се у Закону о промету непокретности ("Сл. лист СР БиХ", бр. 38/78 до 29/90) иза члана 16. додају нови чланови 16а), 16б), 16ц), 16д) и 16е), који гласе: члан 16а):

пољопривредна и шумска земљишта, зграде, станови и пословне просторије као посебни дјелови зграда у друштвеној својини не могу се преносити, отуђивати, замјењивати на други начин с њима располагати ако су прибављени у друштвену својину (став 1). Тачка 6. тог члана гласи: "Закон о национализацији најамних зграда и грађевинског земљишта ("Сл. лист ФНРЈ", бр. 52/58, 3/59, 24/61 и 1/63)".

У члану 4. ЗИДЗПН је прописано, да овај Закон ступа на снагу даном објављивања у "Сл. лист СР БиХ", а примјењиват ће се до 31. децембра 1991. године, дакле у овом случају тужилац нема правни основ за враћање у својину предметног стана по одредбама члана 16а) наведеног Закона, јер је његова важност престала са 31.12.1991. године.

Ни други правни основ за стицање права својине на спорној непокретности – стану, по одредбама Закона о враћању одузетих непокретности ("Сл. гласник РС", бр. 21/96), као и по одредбама Закона о враћању одузетог земљишта ("Сл. гласник РС", бр. 21/96), тужилац нема, јер ови Закони, како су то правилно закључили нижестепени судови проглашени су неважећим на основу Одлуке Високог представника за БиХ од 30.8.2000. године, објављени у ("Сл. гласник РС", бр. 31/00).

Из тих разлога нису, ни по оцјени овога суда били испуњени услови из члана 20. и 33. Закона о основним својинско-правним односима ("Сл. лист СФРЈ", бр. 6/80 и 36/90, те "Сл. гласник РС", бр. 38/93), као ни из других законских одредаба да се удовољи тужбеном захтјеву тужиоца у односу на предметни стан.

Остали ревизиони наводи нису од утјецаја на законитост и правилност нижестепених пресуда.

Нижестепене пресуде, према томе, немају недостатака на оје се указује у ревизији тужиоца, односно на које овај суд пази по службеној дужности.

Из тих разлога, а на основу члана 393. ЗПП у вези са одредбом члана 456. став 1. и 461. ЗППРС, одлучено је као у изреци.

Предсједник вијећа
Биљана Томић